

De onvergetelijke reis van August King

JOHN EHLE
DE
ONVERGETELIJKE
REIS
VAN
AUGUST
KING

VERTAALD DOOR CHRIS CANTER

UITGEVERIJ MOZAIĖK, ZOETERMEER

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

ISBN 978 90 239 9490 9 (boek)
ISBN 978 90 239 9632 2 (e-book)
NUR 302

Vertaling Chris Canter
Ontwerp omslag Studio Jan de Boer
Omslagbeeld Mark Owen / Trevillion Images
Lay-out/dtp Gewoon Geertje

Oorspronkelijk verschenen bij Hyperion, New York, USA,
onder de titel *The Journey of August King*

Oorspronkelijke uitgave © 1971 John Ehle
Nederlandstalige uitgave © 2015 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden

www.uitgeverijmozaiek.nl

Ter nagedachtenis aan Vittorio Giannini

VOORWOORD

Aan het begin van ons leven luisteren we naar onbegrijpelijke geluiden en worden we in slaap gebrabbeld en geneuried. Waarschijnlijk worden we al vóór onze geboorte gerustgesteld of opgeschrikt door dergelijke geluiden.

De eerste jaren worden onze hersenen mede gevormd door de geluiden die we horen. We geven onze wereld vorm en betekenis door middel van taal. Zelfs voordat we geboren worden, zijn we dus al afhankelijk van de verhalenverteller. In de loop van onze kindertijd leren we onze angsten de baas te worden en ons plezier te vergroten door de verhalen waar we naar luisteren, die we zelf scheppen en waar we in geloven.

Verhalen zoals Tristan en Isolde of Romeo en Julia geven ons inzicht in de liefde. Ook leren we haat en geweld kennen – en omarmen of verwerpen – uit verhalen, van Kaïn en Abel tot de misdadigers die in het journaal voorbijkomen. Hieruit volgt dat de verhalenverteller de schakel is tussen ons en

onze wereld, de wereld die we nooit gekend hebben, de wereld zoals die is en de wereld zoals we die graag zouden hebben.

John Ehle is een meesterlijke verhalenverteller. Door de evenwichtige vertelling *De onvergetelijke reis van August King* stelt hij de lezer in staat zich te verplaatsen in een gedreven landbouwer, een doodsbenauwd jong slavenmeisje en een incestueuze slavenhouder. Ehle geeft de lezer inzicht in de redenen waarom de hoofdpersonen doen wat ze doen.

De onvergetelijke reis van August King wordt fictie genoemd, maar ik geloof niet dat dit woord op zijn plaats is. Ik weet wel zeker dat deze gebeurtenissen zich hebben afgespeeld precies zoals Ehle ze heeft beschreven. Want ik ben het eens met zijn uitspraak: 'Alle verhalen uit de bergen zijn waar.'

Maya Angelou

PROLOOG

Een beek is de ader van een berg, al is het bloed niet zout. Het bloed welt door het land; het water wast het lichaam, zodat de aarde diep in zijn binnenste kan ademen. Bedenk dat bijna al het water in de berg zit: in plaats van openlijk in de beken te borrelen, te kronkelen en rond te gaan, stroomt het ondergronds. Het lekt door het land en ademt erin en geeft de berg leven. Een mens kan de berg laten bloeden door erin te steken met een schop, hier, daar, op veel plaatsen. August King kan hem laten bloeden daar waar het drassig is, zelfs buiten de bedding van de beek. Of daar verderop, bij die immense boomwortels, in de modder. Bijna overal hier beneden, ver onder de bergtoppen, kan hij de aarde bewerken. En de bomen zijn de kleren, de veren van deze uitgestrekte vogel waarover hij loopt. Hun wortels zuigen het bergwater hun eigen aderen binnen, als je goed kijkt. Zo werken ook de klimplanten, waarvan sommige bij de wijnstokfamilie horen – labrusca

en vulpina – en andere bij de klimop. De berg is een levend wezen van grond en rots en water en bomen en struiken en klimplanten. Ook dieren nemen het water in zich op en maken zo deel uit van het bergleven. Niet op dezelfde manier als de bomen, want dieren kunnen, als ze dat willen, heel ergens anders heen gaan, hier op deze berg of daarginds op een andere – maar toch moeten ze deel uitmaken van een plek. Ze moeten het leven op een bepaalde plaats delen. Dat geldt voor alle beesten en ook voor de mens. Het is geweldig simpel en toch ingewikkeld.

Hij vertelde Sarah vaak van de wonderen rondom hen; zij ging daar nooit serieus op in. Hij was geen diepe denker; de vaagheid van zijn eigen denkwereld deed August goed, want hij zag de wereld als door een spiegel, in raadselen, of als een weerspiegeling in het water. Nee, van het leven had hij nou eenmaal geen duidelijke voorstelling, evenmin als van de liefde, wat dat ook was; hij kende geen liefde, kon zich ook daar niets bij voorstellen. Over zijn gevoelens tastte hij in het duister, net als over zijn denken. Sarah was juist altijd precies. Als August haar zou zeggen dat een berg leeft, zou zij vragen hoe je een berg dan doodmaakt. Je ziet hoe nuchter de vraag is. Als je het niet kunt doodmaken, hoe kan het dan leven? ‘Wat je niet kunt doden kan ook niet leven,’ zou ze zeggen, en van haar klip-en-klare reactie zou hij beduusd zijn; het was zo eenvoudig dat het hem in de war bracht. Waarom had ze geen boodschap aan wonderen en raadselen?

I

Op deze donderdag was August King onderweg toen zijn leven begon te veranderen, toen het uit de schulp begon te kruipen waarin het jarenlang genoeg had gehad aan de eigen hartenklop. Sarah was al overleden, dus had hij deze reis alleen gemaakt en liep hij alleen terug naar huis, omhoog over de steile weg, terug het zwaar beboste berglandschap in; in zijn eigen tempo, langzaam en regelmatig.

Het was oktober, de maand waarin de wegen het drukst waren, maar op dit moment was er niemand in zicht, niemand die zijn voorraden de berg af bracht, niemand die zijn paard met de lege wagen de berghelling weer op dreef. En er waren geen huizen en de wildernis week nergens.

Een te steile klim voor me, dacht August, al was hij slank en had hij een prima conditie; hij was pezig en sterk, klein van stuk en goed van bouw. Hij was ook knap, met regelmatige, nadrukkelijke gelaatstrekken, blauwe ogen en blond haar dat fijn en warrig over zijn voorhoofd

viel. Hij droeg zelfgemaakte wollen kleding en leren schoenen. Hij was geduldig en inschikkelijk van aard. Het grootste deel van zijn leven had hij op zijn beurt gewacht. Vasthoudend, stukje bij beetje, had hij geprobeerd zijn weg in de wereld te vinden. Zelden had hij geklaagd over wat hem ten deel viel, de tegenspoed waardoor veel kansen aan hem voorbij waren gegaan. Hij was betrouwbaar, kalm, evenwichtig, en dit maakte zijn doen en laten gedurende de twee dagen die volgden nog verbluffender.

Zijn paard had het knap lastig met de kar, want dit was een steile klim en de weg was oneffen en vol sporen. Moeizaam, heel moeizaam ging het vooruit. Het zeil over de kar was op twee plekken gescheurd, waardoor het flapperde in de wind, en een van de twee grote wielen piepte en knarste. Zijn mooie jonge varken, dat aan een touw meeliiep, knorde erbarmelijk. Zijn nieuwe melkkoe trok aan het touw waarmee ook zij achter aan de kar was gebonden. Zijn geliefde merrie Ophelia liet het hoofd steeds lager knikken, al was de kar leeg op wat potten en pannen na, en drie ganzen, die prinsheerlijk meereden terwijl ze luid gakkend hun ongenoegen uitten over de trage reis.

Zwetend, zwetend. Eentonig, langzaam. Niemand gaat een berg op zonder wat in te leveren van de kracht die hij nodig heeft voor zijn laatste dagen. Bergen zijn geen bron van jeugd. Het zijn veelvraten die erop uit zijn je te verorberen.

‘Ik breng jullie allemaal thuis,’ zei hij tegen het paard en de koe. ‘Al blijft er van jullie alleen een plasje zweet over, je zult thuiskomen.’

Gevoel voor humor hadden ze ook al niet. Ze waren net zo klagerig als Sarah geweest was toen ze dezelfde steile weg had begaan, vroeger.

Bij de bergpas stond een groepje op hem te wachten: twee jongemannen, een meisje met warrig haar dat misschien hun zusje was, en wat koeien en geiten. Toen hij erdoor was, vervolgden zij hun weg luid mennend naar beneden. August hield halt met de kar in de schaduw van een grote hickory en ging vermoeid zitten; een korte onderbreking om bij te komen kon er wel af. Hij vleide zich tegen de oude bast en dankte de goede God voor het feit dat het een vol jaar zou duren voor hij de klim opnieuw moest ondernemen. Met zijn jasmouw, want hij had geen zakdoek bij zich, veegde hij zweet uit zijn ogen, van zijn voorhoofd en uit zijn nek. 'Koud water om mijn hoofd in te dompelen,' zei hij tegen zijn merrie. 'Dat kon ik wel gebruiken, wat jij?'

Zijn jonge Jerseykoe had het te kwaad met de klim. Ze had vandaag toch al niet veel gegeten en haar longen waren een inspanning als deze totaal niet gewend. Hoewel ze nog niet in een hoge atmosfeer verkeerden, bevonden ze zich op negenhonderd meter, terwijl de bergen om hen heen nog zes- tot negenhonderd meter hoger reikten. De koe stond erbij als een standbeeld, als verdoofd, zich afvragend waar ze in vredesnaam was en waar ze in vredesnaam heen ging.

Met zijn rug tegen de boom, de benen uitgestrekt, keek hij uit over het laagland. Hier en daar waren huizen en weilanden te zien, maar het was vooral bedekt door eikenbomen en andere loofbomen. Er waren veel huizen,

veel meer dan in dit wilde bergland, maar weinig dorpen. Daar beneden was August geboren, een goede honderdvijftig kilometer oostwaarts. Hij had er gewoond tot ongeveer zijn vijfendertigste, tot hij voor zichzelf toegaf dat hij aan het leven zoals het daar geleefd werd niets zou kunnen veranderen. Alle grond was in handen van krenterige mannen en vrouwen, die zo gesteld waren op hun land of op hun nakomelingen dat ze er geen afstand van wilden doen. Zijn eigen vader had net genoeg land gehad om zijn gezin te voeden. Uiteraard wilde hij het niet aan August of een van zijn andere kinderen geven, al was het geen probleem dat ze er woonden. Het was immers hun thuis, zelfs voor August op zijn vijfendertigste – totdat August op een avond tegen zijn beide broers zei: ‘Luister, ik denk dat ik naar het westen ga om het voor mezelf te proberen, ook al is het woest land.’

Sarah en hij waren daar beneden in het oosten getrouwd. Hij wilde een vrouw die kon werken en dat kon ze – enorm. Ze was met hem getrouwd hoewel ze wist dat hij geen diepe gevoelens voor haar had, en die had zij ook niet echt voor hem. Ze zou voor hem koken, voor hem zorgen, naaiwerk doen en bepaalde klussen klaren. Allebei zouden ze zich inzetten voor een bestaan voor henzelf en de kinderen die er zouden komen. Zodoende trouwden ze en gingen ze de berg op, over deze zelfde weg, langs deze zelfde boom, hoewel August zich weinig specifiek herinnerde van die eerste reis. Wel stond hem zijn verbazing nog bij om het feit dat ook maar iemand bereid was helemaal naar boven te lopen. Met Sarah was hij over deze weg naar het westen gegaan, tot aan een weg die van noord naar zuid liep, bij een herberg

die toen maar uit twee hutten en twee schuren had bestaan. Zonder het eerst te inspecteren hadden ze een lap grond gekocht die een paar dagreizen naar het Noorden lag.

Hij keek naar de schoorstenen die daar in het laagland ademden, rookten. Ver weg, verder dan hij kon kijken, was hij opgegroeid. In een ander leven, leek het wel, een eeuwigheid terug. Ben ik nog dezelfde persoon, vroeg hij zich af. Ben ik niet standvastig? Ben ik niet grofweg dezelfde als die dag op de bergtop, acht jaar geleden? Ik heb me er onveranderd doorheen geslagen, hield hij zichzelf voor. Was het normaal dat het leven zo gelijkmatig was? Zou hij over acht jaar, min of meer op de dag af, weer bij deze boom staan?

Plotseling was hij zich bewust van zijn irritatie, zijn bitterheid zelfs, over het leven, omdat het je zo stevig in de greep houdt en elke verandering tegenwerkt.

Hij ging westwaarts over de weg en stak de hoge vlakke over, die gehuld was in bossen; het was er donker en koel, met bergketens als beboste muren aan beide kanten. Er stonden maar een paar boerderijen verscholen in de bossen. Een armoedig, hartelijk gezin passeerde hem met een kar vol kazen in oostelijke richting. Links hoorde hij de beek die niet naar het oosten stroomde maar – het verbaasde hem steeds als hij erover dacht – in de richting van Tennessee.

De oktoberkleuren waren hier nadrukkelijker dan in het laagland. Hierboven kleurden de bladeren al geel en rood, de esdoorn, de populier, de berk. Een eekhoorn verscheen boven in een kastanjeboom en besnuffelde de lucht. Het beestje bekeek hem een paar seconden, alsof het probeerde